

Урок 3

План заняття:

- 1. Введення в SQL. Що це таке? Категорії команд SQL: DDL, DML, DCL
- 2. Типи запитів SQL
- 3. Підготовка платформи
- 4. Запити з використанням однієї таблиці. Оператор SELECT
- 5. Вибірка з використанням оператора WHERE
- 6. Сортування даних
- 7. Багатотабличні запити на вибірку даних. Декартова множина значень
- 8. Домашне завдання

1. Введення в SQL. Що це таке? Категорії команд SQL: DDL, DML, DCL

На минулих парах Ви навчились створювати, проектувати та заповнювати базу даних, вивчили всі тонкощі і нюанси даного процесу. Та після створення з базоб даних, а саме з її об'єктами потрібно якось працювати, а саме отримувати дані з БД і в тому вигляді, який необхідний в той чи інший момент часу. Для здійснення дій по отриманню даних використовується мова структурованих запитів **SQL**.

SQL (**Structured Query Language**) — це універсальна комп'ютерна мова, яка використовується для створення, модифікації і управління даними в реляційних базах даних. Вато відміти, що SQL не являється мовою програмування. Унікальність даної мови полягає в тому, що вона є єдиною стандартною мовою баз даних. Мову SQL підтримують більше сотні СУБД. І саме головне: не дивлячись на те, що кожна СУБД по-своєму інтерпретує стандарт (вносить свої доповнення), набір стандартних інструкцій SQL підтримують всі бази даних.

Щодо історії, то її початок мови SQL був закладений у **1974 році**, коли компанією IBM для експериментальної реляційної СУБД **System R** була розроблена спеціальна мова **SEQUEL** (**Structured English QUEry Language, структурована англійська мова запитів)**, яка дозволяла дуже просто управляти даними в базі даних. Розробкою займались Дональд Чемберлін і Рей Бойс. Ціллю розробки SEQUEL було створення мови, якою міг би користуватись звичайний користувач, який не має досвіду програмування.

Пізніше мова SEQUEL була переіменована в SQL і в 1986 р. вийшов її перший стандарт ANSI (American National Standards Institute), а в 1987 р. стандарт ISO (International Organization for Standardization, Міжнародна організація по стандартизації). Але вона не була єдиною мовою для баз даних. В той же час Каліфорнійський університет Берклі розробив власну мову **QUEL** для некомерційної реляційної СУБД **Ingres** (прародич сьогоднішньої PostgreSQL). Та, нажаль, вона не витримала конкуренцію з SQL.

Таким чином, в 1987 р. SQL стала міжнародною мовою баз даних (SQL-86), в 1992 р. вийшла друга розширена версія даного стандарту (ANSI SQL-92 або SQL2), а в 1999 р. третя версія (SQL:1999, SQL-99 або SQL3). Сьогодні діє стандарт, який був прийнятий в 2003 р. (SQL:2003) з невеликими змінами, які були внесені в 2006 та 2008 роках. Доречі, в новий стандарт SQL була добавлена підтримка роботи і з XML даними.

Робота з SQL нескладна. У випадку, якщо користувачу необхідно отримати дані з бази даних, він звертається з запитом до СУБД на отримання цією інформації. В результаті, СУБД обробляє даний запит і повертає користувачу результатуючі дані. Фактично, запит – це команда, написана на мові SQL.

За допомогою SQL можна:

- створювати, модифікувати або видаляти об'єкти бази даних та саму базу даних;
- встановлювати зв'язки між об'єктами бази даних;
- здійснювати вибірку даних;
- вставляти, модифікувати та виділяти дані з бази даних;
- забезпечувати цілісність даних
- інше.

Вищеописані дії та ще багато інших, здійснюються за допомогою інструкцій (команд) SQL, які ми будемо з Вами вивчати на протязі наступних уроків.

Всі команди мови SQL поділяють на чотири категорії:

- 1) **DDL** (**D**ata **D**efinition Language Мова Визначення Даних) включає в себе інструкції, які призначені для створення, модифікації та виділення об'єктів бази даних (таблиці, представлення, індекси тощо).
- 2) **DML** (**D**ata Manipulation Language Мова Маніпулювання Даними) це набір інструкцій, які призначені для роботи з даними в базі даних, тобто їх вставкою, видаленням, зміною та вибіркою.
- 3) DCL (Data Control Language Мова Управління Даними) містить набір інструкцій, які управляють правами доступу користувачів до об'єктів бази даних.
- 4) TCL (Transaction Control Language Мова Управління Транзакціями). В неї вносять набір інструкцій, що дозволяють управляти транзакціями.

1

А тепер від коротенької теорії перейдемо до практики. Знайомство з командами SQL розпочнемо з розгляду DML команд, а саме тих, які відповідають за вибірку даних на екран.

2. Типи запитів SQL

Основою роботи з мовою SQL являється запит. Запит — це команда, яка повідомляє про необхідність отримання вказаних даних. Наприклад, можна побудувати запит, який буде виводити список всіх клієнтів магазину, дані про найбільш активних покупців або сформувати алфавітний перелік товарів, що користуються найбільшим попитом чи були списані протягом певного періоду. Як правило, ця інформація отримується з основного джерела реляційної бази даних — таблиць, а результат виводиться на екран комп'ютера. Хоча її можна вивести на принтер, зберегти в файлі або іншому об'єкті бази даних тощо.

Існують наступні основні типи запитів SQL:

- 1. **Запити на вибірку**. Здійснює вибірку даних, що відповідає вказаним критеріям запиту, з однієї або декількох таблиць. Результат виконання даного запиту – набір записів, що відображаються, як правило, в режимі таблиці.
- 2. **Запити на зміну**. За допомогою таких запитів можна здійснювати модифікацію даних в базі даних. Існує 4 підтипи запитів на зміну:
 - Запити на обновлення. Дозволяють обновити дані згідно вказаних умов. Наприклад, встановити нові ціни на товари певного типу, знизивши їх на 10%, в зв'язку з сезонним розпродажем.
 - Запити на додавання. Дозволяють встановити нові дані в таблицю. Нові дані додаються в кінець вказаної таблиці.
 - Завити на видалення це запити, що в результаті своїх дій видаляю записи, які відповідають певному критерію, з вказаної таблиці або групи таблиць. Наприклад, видалити з бази даних товари, дата поставки яких була більше року. Це може бути обумовлено тим, що ці товари попередньо були списані.
 - Запити на створення таблиці. В результаті роботи даних запитів, здійснюється вибірка даних з однієї або кількох таблиць і поміщаються в нову таблицю визначеної структури. Варто відмітити, що такий тип запитів підтримується не всіма СУБД і кожна з них здійснює такий запит різними засобами.

СУБД MS Access підтримує ще два типи запитів:

- 1. **Перехресні запити** це запити, результатом роботи яких є організовані в спеціальний формат дані, згруповані по двум критеріям. Як правило, такий тип запитів використовується для формування підсумкових місячних, квартальних або річних звітів по продажам або поставкам товарів.
- 2. Запити з параметрами це спеціальний інтерактивний тип запиту, який перед виконанням виводить діалогове вікно з проханням ввести один або кілька параметрів, необхідних для його роботи. Ці параметри фактично дозволяють користувачу накладати умови відбору записів. Наприклад, відбирати товари, які були поставлені в проміжку певних дат тощо. В інших СУБД цей вид запитів представлений окремими об'єктами бази даних, таких як зберігаємі процедури та функції.

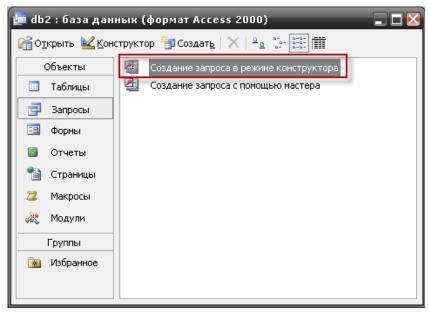
3. Підготовка платформи

В MS Access існує два методи створення запитів:

- 1. за допомогою QBE (Query By Example) на основі шаблону;
- 2. за допомогою мови структурованих запитів SQL (Structure Query Language).

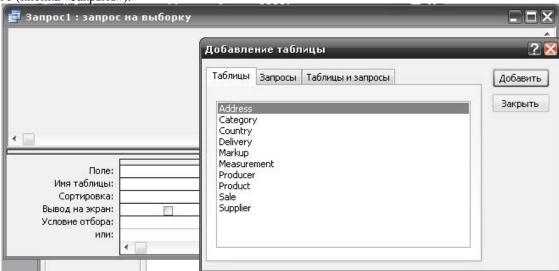
Ми будемо розглядати другий варіант створення запитів, тобто за допомогою інструкцій мови SQL, оскільки цей спосіб набагато гнучкіший і дозволить вивчити мову SQL.

Отже, для того, щоб написати запит на мові SQL необхідно обрати об'єкт «Запити» та створити його в довільному режимі. Найзручніший та найшвидший режим створення - за допомогою конструктора, тож його і оберемо.

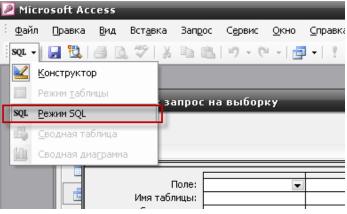

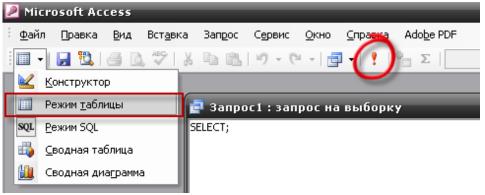
Після цього з'явиться вікно додавання таблиць, в якому Вам запропонують обрати таблиці для запиту. На основі цих таблиць буде здійснена вибірка даних з бази даних, тобто з них буде витягуватись необхідна інформація. Це потрібно лише у випадку, якщо Ви плануєте створюєвати запит в режимі QBE. Оскільки в нас ціль інша, ми відмовляємось від запропонованого (кнопка «Закрыть»).

Наступний крок – це **перехід в режим SQL**. Для цього на панелі інструментів з випадаючого списку «Вид» обираємо потрібний нам режим.

Це дозволить відкрити вікно з редактором для SQL запитів. Коли запит написаний, щоб побачити результат його роботи, тобто запустити його на виконання, достатньо або перейти в режим таблиці, або скористатись кнопкою на панелі інструментів «Запуск».

4. Запити з використанням однієї таблиці. Оператор SELECT

Всі запити на отримання будь-якої кількості даних з однієї або кількох таблиць виконуються за допомогою оператора **SELECT**, який має наступний синтаксис:

Розшифруємо:

- □ **SELECT** задає перелік полів, звідки необхідно вибрати дані. Оператор ALL визначений стандартом, але підтримується не всіма СУБД;
- □ FROM з яких таблиць чи таблиці потрібно здійснити вибірку (де містяться вказані для вибірки поля);
- □ WHERE vмова на вибірку:
- □ GROUP BY задає перелік полів, по якому необхідно групувати вибірку, щоб отримати для кожної групи єдине агреговане значення. Для цього в операторі SELECT потрібно ОБОВ'ЯЗКОВО використовувати SQL-функції агрегування;
- □ HAVING накладає умову, яка дозволяє отримати в результаті лише ті групи, які задовольняють вказаному критерію;
- □ ORDER BY дозволяє відсортувати результуючу сукупність по вказаним полям.

Крапка з комою являється обов'язковою в кінці кожного SELECT запиту, але деякі СУБД дозволяють її упускати. Також варто відмітити, що допускається вкладеність операторів SELECT. Але робити її необхідно з розумом і лише у випадку необхідності.

Для того, щоб краще розібратись з роботою даного оператора, спробуємо попрактикуватись та створити для початку **прості вибірки даних**:

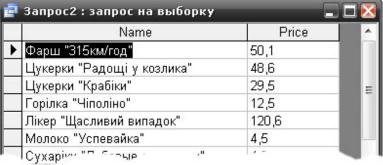
1. Створити запит на вибірку всієї інформації про товари:

```
SELECT *
FROM Product;
```

2. Якщо ми хочемо отримати лише назву та ціну товару, то нам потрібно біля оператора SELECT написати перелік полів для вибірки:

```
SELECT Name, Price
FROM Product;
```

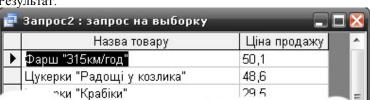
Результат:

При цьому можна одночасно відформатувати вивід інформації на екран, тобто задати назви полів (псевдоніми полів) в результуючому запиті. Для цього запит потрібно переписати наступним чином:

```
SELECT Name as [Назва товару], Price as [Ціна продажу] FROM Product;
```

Результат:

Щоб зробити результат запиту ще більш наочнішим, використовують літерали. **Літерал** – це рядок, який записується в подвійних або одинарних лапках та включається в параметр **<поле_для_вибірки>**. Він виводиться в результуючому запиті як окреме поле. В результуючій сукупності даних літерал виступає в ролі тексту, який пояснює значення наступного за ним поля.

Синтаксис додавання літералу наступний:

```
SELECT 'nitepan' [, 'nitepan']
```

3 використанням літералів наш запит набуде вигляду:

```
SELECT Name as [Назва товару], Price as [Ціна продажу],
'грн.' as [Грошова одиниця]
FROM Product;
```

Результат:

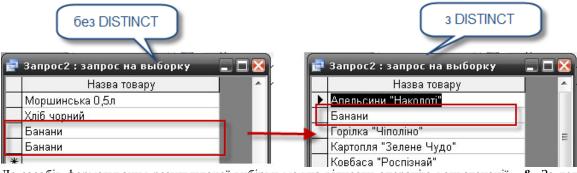

3. Також можна включати до вибірки результати розрахунків. Наприклад, додамо до нашої вибірки ціну продажу товарів, збільшену в два рази.

4. Для того, щоб уникнути дублювання, потрібно доповнити запит ключовим словом **DISTINCT** (різний).

```
SELECT DISTINCT Name as [Назва відофільму] FROM Product;
```

Результат:

5. До засобів форматування результуючої вибірки можна віднести операцію конкатенації - **&**. За допомогою оператора конкатенації ми можемо вивести об'єднані дані кількох полів в одному. Наприклад, необхідно вивести інформацію про націнки в одному полі, тобто назва націнки та її розмір:

```
SELECT Markup.Name & ' - ' & Markup.Percent & ' %' AS [Націнка]
FROM Markup;
```

Результат:

Здебільшого, таке форматування використовується для виведення повного імені осіб або адреси. Щоб краще продемонструвати використання оператора конкатенації, напишемо ще один приклад. Припустимо, в нашій базі даних

існує таблиця, яка зберігає інформацію про працівників магазину і необхідно вивести про них інформацію. Ім'я та прізвище повинно зберігатись в окремих полях, але для кращого візуального сприйняття їх доречно вивести в окремому полі. Такий запит набуде наступного вигляду:

```
SELECT FName&' '&LName as [Повне імя працівника], Address as [Адреса] FROM Employee;
```

4. Вибірка з використанням оператора WHERE

Прості вибірки даних рідкісне явище. Як правило, відбирається набір даних, які задовольняють певному критерію, умові або їх набору. Для цього в операторі SELECT використовується конструкція **WHERE**, після якої вказується власне сама умова відбору у вигляді виразу. В тілі умови можуть використовуватись:

- 1. Оператори, які дозволяють виконувати набір дій над одним або декількома компонентами виразу.
 - **Арифметичні**: додавання (+), віднімання (), множення (*), ділення (/), цілочисельного ділення одного операнда на другий (\), оператор ділення по модулю (Mod), піднесення до степеня (^). В ролі операндів можуть бути як числа, так і значення полів.
 - **Порівняння**: >, <, >=, <=, =, <>. Якщо один з операндів має значення NULL, то результатом порівняння також буде NULL.
 - **Логічні (булівські),** результатом роботи яких є логічне значення True (-1), False (0) або NULL. Їх використовують для комбінування результатів виконання двох і більше операцій. Це: логічне I (And), включаюче АБО (Or), логічне заперечення (Not) та виключаюче АБО (Xor).
 - Конкатенації для об'єднання кількох рядків (&). Про нього ми вже говорили вище.
 - Оператори SQL: BETWEEN..AND.., IN, LIKE, IS NULL (перевірка на рівність нулю).
- 2. Літерали це значення в явному їх представленні.
 - Числові, які можуть містити знак розділення (в дясяткових числах) та знак мінус () для від'ємних значень, символи е або Е. Наприклад: 3,4567Е-01, 12000, -25.
 - Текстові (рядкові) будь-які друковані символи (А-Я, 0-9, знаки пунктуації тощо). Їх слід писати в одинарних або подвійних лапках. Наприклад: "Мелодрама", "Київ", 'Готель "Україна" '.
 - Дати та часу. В більшості СУБД дата та час пишуться в одинарних лапках, але це може бути і інший довільний символ. В MS Access цим символом є символ хеш (#). Але не забувайте, що ця вимога лише для виразів SQL і при введенні значення дати або часу через користувацький інтерфейс даний символ не вказується. Наприклад: #01.03.99#, #15-янв-2001#.
- **3. Функції** дозволяють спростити процес встановлення умови для вибірки даних. В MS Access можна використовувати як вбудовані функції, так і визначені користувачем (написані на VBA). Наведемо короткий перелік часто використовуваних вбудованих функцій:
 - Дати та часу:
 - Date() повертає поточну дату;
 - DateAdd("d", -15, [ДатаПоставки]) повертає дату, що на 15 днів передує даті, заданої значенням поля «ДатаПоставки»;
 - DateDiff("d", [ДатаПоставки],[ДатаПродажу]) повертає значення, що є різницею значень полів «ДатаПоставки» та «ДатаПродажу»;
 - Year(#12.06.01#) повертає рік з вказаної дати, тобто 2001
 - Рядкові:
 - Format(Date, #dd-mm-уууу#) повертає відформатовану дату;
 - InStr("Micтo","С") повертає число, що вказує позицію першого входження одного рядка в інший, тобто 3;
 - LCase ("MICTO") переводить рядок в нижній регістр;
 - Left([Micтo],2) відображає два перших сивола значення поля «Місто»;
 - Right([Micтo],3) відображає три останніх сивола значення поля «Місто»;
 - Trim([Назва]) повертає значення поля «Назва» без пропусків (space).
 - Приведення типу даних:
 - Val("12.35") конвертує текст в число, тобто повертає 12,35;
 - Str(12,35) конвертує число в текст, "12,35".

Наведемо кілька прикладів створення вибірки з умовами:

1. Запит на вибірку інформації про товар з назвою «Банани», в якому крім назви товару потрібно вказати його категорію, виробника та ціну:

```
SELECT Name, IdCategory, IdProducer, Price
FROM Product
WHERE Name = 'Банани';
```


Слід відмітити, що насправді замість категорії і виробника СУБД виводить їх відповідний ідентифікатор, але при роботі з MS Access ці дані приховуються. Для виведення значення по ідентифікатору використовуються багатотабличні запити, які будуть розглянуті пізніше (п.7. Багатотабличні запити на вибірку. Декартова множина значень).

Створити запит на вибірку інформації про товари, ціни яких знаходяться в межах від 10 до 50 грн.

```
SELECT Name, IdCategory, IdProducer, Price
FROM Product
WHERE Price >= 10 AND Price <= 50;
```

Результат:

📴 Запрос4 : запрос на выборку 🔲 🗖 🔯					
Name	IdCategory	IdProducer	Price		
Фарш "Байкер"	Мясні	ЗАТ "ДПС"	42,00		
Фарш "315км/год"	Мясні	ВАТ "Сальце України"	50,00		
Цукерки "Радощі у козлика"	Кондитерські	ВАТ "Конфеті"	49,00		
Цукерки "Крабіки"	Кондитерські	ПП "Молдавскі солодощі"	30,00		
Горілка "Чіполіно"	Лікеро-горілчані	АТ "Русская водка"	12,00		
Δr w "Have he;"	Фенути	0/1 30	40.00		

Але ϵ і простіший спосіб написання такого роду запиту, коли критерієм відбору слугує діапазон значень. Полягає він у використанні оператора SQL BETWEEN..AND... З використанням даного оператора запит перепишеться наступним чином:

```
SELECT Name, IdCategory, IdProducer, Price
FROM Product
WHERE Price BETWEEN 10 AND 50;
```

Результат буде аналогічний, за виключенням того, що остання включена ціна буде 49, тобто 50 не включається.

У випадку, якщо необхідно здійснити повністю протилежну операцію, тобто вивести товари, ціни яких не входять в вказаний проміжок, слід використати оператор логічного заперечення NOT:

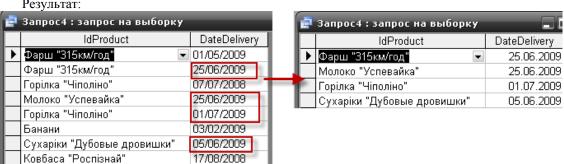
```
SELECT Name, IdCategory, IdProducer, Price
FROM Product
WHERE Price NOT BETWEEN 10 AND 50;
```

Оператор ВЕТWEEN..AND.. можна також використовувати для перевірки попадання в проміжок дат, літер тощо. ПРИМІТКА! Не забувайте, що дата записується в форматі #00/00/0000#. Для отримання поточної дати використовується функція Date().

Розглянемо приклад: створити запит на вибірку інформації про поставку товарів в проміжку від 01/06/2009 до поточної дати.

```
SELECT IdProduct, DateDelivery
FROM Delivery
WHERE DateDelivery BETWEEN #01/06/2009# AND Date();
```

Результат:

Створимо запит на вибірку інформації про фільми, ціна яких 10 і 50 грн.

```
SELECT Name, IdCategory, IdProducer, Price
FROM Product
WHERE Price=10 OR Price=50;
```

Результат:

Ē	🔁 Запрос4 : запрос на выборку 🔲 🗖 🔀				
	Name	IdCategory	IdProducer	Price	
I	Фарш "315км/год"	Мясні	ВАТ "Сальце України"	50,00	
	Апельсини "Наколоті"	Фрукти	ЗАТ "Яблуко"	10,00	

Непогано, але і цей запит можна скоротити, використавши оператор **IN**, який дозволяє перевірити належність даних поля множині визначених значень.

```
SELECT Name, IdCategory, IdProducer, Price
FROM Product
WHERE Price IN(10, 50);
```

- 9. Для пошуку значень по шаблону використовується оператор LIKE. Шаблон виразу може включати в себе:
- * або % в даній позиції може бути присутній 0 або більше символів;
- ? або _ в даній позиції обов'язково присутній один довільний символ;
- # в даній позицій присутня одна цифра;
- [a-z] в даній позиції обов'язково присутній один символ з вказаного діапазону;
- [abc] в даній позиції обов'язково присутній один символ з вказаного діапазону значень;
- [!a-z] в даній позиції обов'язково присутній один символ, що не входить в вказаний діапазон;
- [!abc] в даній позиції обов'язково присутній один символ, що не входить в вказаний діапазон значень.

Отже, створимо запит на вибірку інформації про товари, в назві яких не меньше двух літер "о":

```
SELECT Name, IdCategory, IdProducer, Price
FROM Product
WHERE Name LIKE '*o*o*';
```

Результат:

🔁 Запрос4 : запрос на выборку					
Name	IdCategory	IdProducer	Price		
Дукерки "Радощі у козлика"	Кондитерські	ВАТ "Конфеті"	49,00		
Горілка "Чіп <mark>о</mark> лін <mark>о</mark> "	Лікеро-горілчані	АТ "Русская водка"	12,00		
М <mark>оло</mark> ко "Успевайка"	Молочні	ПП "Корівка"	4,00		
Сухаріки "Дуб <mark>о</mark> вые др <mark>о</mark> вишки"	Кондитерські	ПП "Молдавскі солодощі"	5,00		
Апельсини "Нак <mark>оло</mark> ті"	Фрукти	ЗАТ "Яблуко"	10,00		
Карт <mark>о</mark> пля "Зелене Чуд <mark>о</mark> "	Овочі	ЗАТ "Картошка"	6,00		
Клобас "Постірнай"	Клабосці	ВАТ "Сэльно Миро*-ча"	54.00		

10. Використовуючи маску, напишемо запит на вибірку інформації про товари, назви яких починаються з літер, які лежать в проміжку від А до К:

```
SELECT Name, IdCategory, IdProducer, Price
FROM Product
WHERE Name BETWEEN "A%" and "K%";
```

Результат:

	📑 Запрос4 : запрос на выборку 🔲 🗖 🔀				
	Name IdCategory IdProducer P				
I	Банани	Фрукти	ЗАТ "Яблуко"	8,00	
	Банани	Фрукти	Banana Republica	9,00	
	Горілка "Чіполіно"	Лікеро-горілчані	АТ "Русская водка"	12,00	
	Апельсини "Наколоті"	Фрукти	ЗАТ "Яблуко"	10,00	

Але, результуюча вибірка не буде виводити на екран товари, які починаються з літери «К», оскільки оператор ВЕТWEEN..AND.. не включає кінцеве вказане значення і про це ми вже сьогодні говорили. Якщо необхідно вивести товари, які починають з літери A по K включно, тоді умову слід перебудувати:


```
SELECT Name, IdCategory, IdProducer, Price
FROM Product
WHERE Name BETWEEN "A%" and "Л%";
```

11. В SQL існує поняття NULL поля. Значення NULL не рівносильно пропуску (space) або нулю в даних числового типу. Поле даних має значення NULL, якщо йому не було присвоєно значення, тобто воно пусте. Фактично NULL являється недійсним значенням. Знайти записи, які містять NULL значення можна за допомогою ключових слів IS NULL або IS NOT NULL (в залежності від суті вибірки).

Створимо запит на вибірку інформації про товари, які мають ціну, тобто значення ціни яких не рівне NULL:

```
SELECT Name, IdCategory, IdProducer, Price
FROM Product
WHERE Price IS NOT NULL;
```

Результатом будуть записи про товари, для яких встановлена ціна.

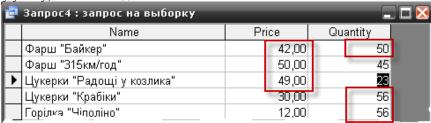
12. Дуже часто виникає необхідність вказати кілька критеріїв відбору. В такому випадку їх можна поєднати за допомогою логічного оператора **AND** або **OR** (вибір залежить від необхідного результату). Наприклад, напишемо запит на вибірку даних про товари, ціна яких більше 40 грн. і наявна кількість знаходиться в діапазоні від 50 до 100.

```
SELECT Name, Price, Quantity
FROM Product
WHERE Price >=40 AND Quantity BETWEEN 50 AND 100;
```

Результат:

📴 Запрос4 : запрос на выборку 🔲 🔲 🔀					
	Name	Price	Quantity		
I	Фарш "Байкер"	42,00	50		
	Ковбаса "Роспізнай"	54,00	50		

Якщо замість оператора AND вказати оператор OR, тоді на екран будуть виведені дані, які задовільняють або одну, або другу умову, або ж їх поєднання.

5. Сортування даних

Для сортування результуючого набору в операторі SELECT використовується ключове слово **ORDER BY** з необов'язковим параметром **ASC** (по замовчуванню) – сортування по зростанню, або **DESC** – сортування по спаданню.

1. Відобразити інформацію про товари, відсортованих в зростаючому порядку по їх назвам:

```
SELECT Name, Price, Quantity
FROM Product
WHERE Price >=40 AND Quantity BETWEEN 50 AND 100
ORDER BY Name ASC;
```

Результатом буде наступна відсортована сукупність:

📴 Запрос4 : запрос на выборку 🔲 🗖 🔀					
	Name	Price	Quantity		
D	Ковбаса "Роспізнай"	54,00	50		
	Фарш "Байкер"	42,00	50		
\mathbf{v}		0.00	0		

2. Крім імен полів в списку при ORDER BY можна використовувати їх порядкові номери в списку SELECT.

```
SELECT Name, Price, Quantity
FROM Product
```



```
WHERE Price >=40 AND Quantity BETWEEN 50 AND 100 ORDER BY 1;
```

Результат буде аналогічний попередньому.

Сортувати можна і по кільком полям.

```
SELECT Name, Price, Quantity
FROM Product
WHERE Price <= 20 OR Quantity BETWEEN 50 AND 100
ORDER BY 1, 2 DESC;
```

В такому випадку вибірка буде відсортована по назві продукту в зростаючому порядку, а потім по ціні в порядку спадання.

•	🗗 Запрос4 : запрос на выборку					
	Name	Price	Quantity			
	Апельсини "Наколоті"	10,00	10			
	Банани	9,00	10			
	Банани	8,00	10			
	Горілка "Чіполіно"	12,00	56			
	Картопля "Зелене Чудо"	6,00	100			
	Ковбаса "Роспізнай"	54,00	50			
	Молоко "Успевайка"	4,00	75			
	Морилинскио О.Б.в.	2 00	E			

6. Багатотабличні запити на вибірку даних. Декартова множина значень

В попередніх розділах ми виводили здійснювали вибірку даних про товари і отримували інформацію лише з однієї таблиці. Якщо нам необхідно було вивести інформацію про виробника або постачальника продукції, то ми вказували поле зовнішнього ключа і дані були виведені на екран. Побудуємо ще раз такий запит: виведемо інформацію про товар та його виробника.

```
SELECT Name as [Назва товару], IdProducer as [Виробник] FROM Product;
```

Результат:

🔁 Запрос5 : запрос на выборку				
	Назва товару	Виробник		
▶	Фарш "315км/год"	ВАТ "Сальце України"		
	Цукерки "Радощі у козлика"	ВАТ "Конфеті"		
	Цукерки "Крабіки"	ПП "Молдавські солодощі"		
	Горілка "Чіполіно"	АТ "Русская водка"		
	Divon "Illoonunud nunonou"	AT "Ducoyou ponyo"		

На перший погляд жодних проблем, але насправді замість виробника СУБД виводить їх відповідний ідентифікатор, тобто значення зовнішніх ключів. MS Access ці дані приховує, але при роботі з іншими СУБД результат Вас не задовольнить. Крім того, якщо Вам необхідно буде накласти умову на вибірку по виробнику, то у Вас можуть виникнути труднощі. Наприклад, виведемо інформацію про товари виробника ВАТ «Росинка»:

```
SELECT Name as [Назва товару], IdProducer as [Виробник]
FROM Product
WHERE IdProducer= 'ВАТ "Росинка"';
```

Після запуску на виконання такого запиту, згенерується помилка про невідповідність типів, оскільки поле «IdProducer» являється числовим, а умова символьного типу.

Виходів з такої ситуації 2:

1. Отримати інформацію про те, яке значення первинного ключа відповідає виробнику ВАТ «Росинка» і переписати запит:

```
SELECT Name as [Назва товару], IdProducer as [Виробник] FROM Product WHERE IdProducer= 34;
```

2. Перебудувати запит і зробити його багатотабличним.

Звичайно, що перший спосіб не дуже зручний, адже ми не можемо завжди шукати відповідні первинні ключі в зв'язаних таблицях і підставляти їх значення. Отже, розглянемо другий спосіб більш детальніше.

Для того, щоб створити багато табличний запит, необхідно в списку таблиць при конструкції FROM перелічити список необхідних таблиць. Після цього в списку SELECT (або в місцях де йде звернення до полів таблиць) необхідно вказати, які саме поля і з яких таблиць необхідно отримати. Доступ до полів таблиць організовується за допомогою операторів ідентифікації крапка (.) та знак оклику (!) наступним чином:

```
КласОб'єкта! Ім'яОб'єкта. Властивість або метод
```

Наприклад, якщо необхідно доступитить до поля Name таблиці Student, то потрібно написати наступний вираз:

Student.Name

або

Tables!Student.Name

Якщо це зрозуміло, тоді перейдемо до практики:

Створити запит на вибірку даних про товари, з вказанням їх категорії та виробника:

```
SELECT Product.Name as [Назва товару], Category.Name as [Категорія],
Producer.Name as [Виробник]
FROM Product, Category, Producer;
```

Результат:

📴 Запрос5 : запрос на выборку					
	Назва товару	Категорія	Виробник	^	
\blacksquare	Моршинська 0,5л	Молочні	Banana Republica		
	Моршинська 0,5л	Хлібо-булочні	Banana Republica		
	Моршинська 0,5л	Кондитерські	Banana Republica		
	Моршинська 0,5л	Ковбасні	Banana Republica		
	Моршинська 0,5л	Овочі	Banana Republica		
	Моршинська 0,5л	Фрукти	Banana Republica	· ·	
Заг	Запись: 1 ▶ ▶ 1 ▶ 1 № 2550				

Як бачите в результаті роботи запиту утворилась кількість записів, більше існуючих. В такому випадку говорять, що утворилась «декартова множина значень», тобто всі можливі комбінації записів. Щоб такого не було, потрібно прописати використовувані таблиці зв'язані між собою в тілі оператора WHERE.

```
SELECT Product.Name as [Назва товару], Category.Name as [Категорія],
Producer.Name as [Виробник]
FROM Product, Category, Producer
WHERE Product.IdCategory=Category.IdCategory AND Product.IdProducer=Producer.IdProducer;
```

Результат:

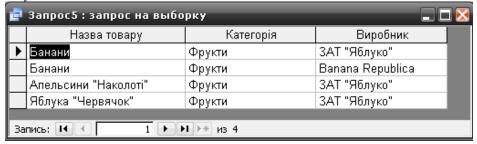

2. Тепер доповнимо наш запит умовою: відобразити лише ті товари, категорія яких «Фрукти»:

```
SELECT Product.Name as [Назва товару], Category.Name as [Категорія],
Producer.Name as [Виробник]
FROM Product, Category, Producer
WHERE Product.IdCategory=Category.IdCategory AND Product.IdProducer=Producer.IdProducer
AND Category.Name='фрукти';
```


Результат:

3. Відсортуємо дану вибірку по назвах виробників в зростаючому порядку:

```
SELECT Product.Name as [Назва товару], Category.Name as [Категорія],
Producer.Name as [Виробник]
FROM Product, Category, Producer
WHERE Product.IdCategory=Category.IdCategory AND Product.IdProducer=Producer.IdProducer
AND Category.Name='Фрукти'
ORDER BY 3;
```

Хоча назви таблиць перед іменами полів достатньо добре інформують користувача про процес вибірки, постійно переписувати їх (інколи достатньо громіздкі назви) доволі важко. Для полегшення життя, але не розуміння, в SQL існує поняття аліасів (Alias) або псевдонимів імен таблиць. Псевдоніми використовуються в основному для візуального спрощення тексту запитів. Наприклад, перепишемо попередній запит з використанням псевдонімів таблиць:

```
SELECT pr.Name as [Назва товару], c.Name as [Категорія], Producer.Name as [Виробник]

FROM Product as pr, Category as c, Producer

WHERE pr.IdCategory=c.IdCategory AND pr.IdProducer=Producer.IdProducer

AND c.Name='Фрукти'

ORDER BY 3;
```

Доречі, при створенні псевдоніму допускається упускати клбючове слово аs:

```
SELECT pr.Name as [Назва товару], c.Name as [Категорія], Producer.Name as [Виробник] FROM Product pr, Category c, Producer

WHERE pr.IdCategory=c.IdCategory AND pr.IdProducer=Producer.IdProducer

AND c.Name='Фрукти'

ORDER BY 3;
```

7. Домашнє завдання

- Створити запит на вибірку всієї інформації про поставки товарів в магазин.
- 2. Вивести назви товарів, наявна кількість яких не вказана.
- 3. Створити запит на вибірку інформації про постачальників магазину, а семе їх назви та повну адресу. Адресу вивести в одному полі (відформатувати виведення).
- 4. Вивести інформацію про те, яких саме товарів було продано більше 10 в проміжку від 01/12/2008 до 01/03/2009
- 5. Вивести назви товарів, що продавались на протязі останнього місяця (без повторень). Примітка! Для отримання інформації про поточний місяць слід скористатись необхідними функціями.
- 6. Вивести список товарів, що супроводжується назвами виробників, категорія яких "Бакалія".
- 7. Створити запит на вибірку інформації про середню вартість продажу на вказану в умові дату.
- 8. Вивести список всіх постачальників, з вказанням країн їх знаходження, назви яких містять літеру К, а місто розташування починається з літери М.
- 9. Вивести всі товари, що поставляються постачальниками ПП Петров і ПП Іванов.
- 10. Вивести інформацію про всі товари, назви яких починаються з В по Л включно.
- 11. Вибрати всі товари з вказанням постачальника, ім. 'я виробника яких почанається з К або М та категорія не "Соки і води".
- 12. Вибрати всі товари з вказанням імені та країни їх виробника. Умова: країна виробника "Україна", "Росія" або "Польща", ціна поставки були < 50 грн., а дати поставки були в межах 01/01/2006 до сьогоднішнього дня.
- 13. Знайти товари, жанр яких "Соки і води", кількість продажу яких більше 100. Вивести такі товари, їх виробників, постачальників та категорію.
- 14. Створити багатотабличний запит на вибірку інформації про поставку товарів в наступному вигляді: назва поставлених товарів, їх постачальників, категорії, дати поставки та загальну вартості їх поставки. Умова: лише трьох обраних постачальників. Відсортувати вибірку по назві товару в алфавітному порядку.

15. Створити багатотабличний запит на вибірку інформації про продаж товарів в наступному вигляді: назва проданих товарів, їх виробників, категорій, дати продажу, вартості продажу, з вказанням повної адреси виробників. Умова: виведена інформація не повинна стосуватись двох визначених виробників (наприклад, крім ПП Іванова і ПП Смирнова). Передбачити виведення повної адреси виробників в одному полі. Відсортувати вибірку по назвах товарів в зростаючому порядку і по їх вартості в спадаючому порядку.

Copyright © 2009 Iryn Petrova.